Ч. 107 (11.360). Львів, середа 16. травня 1928. Poczłowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щади. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Великий шум.

Львів, 15. травня 1928.

Саме сьогодні минає 80 літ від трьох памятних подій, що заваготіли над розвитком галицько-українського народу та що в дальшому розвитковому процесі, перехрещуючись з еманципаційними подіями на Наддніпрянщині, злилися в синтезу визвольних змагань українського народу. Є це: знесення панщини в Галичині з днем 15. травня (мая) 1848 р., започаткування конституційного життя в Австрії патентом з 15. травня 1848 р., а тимсамим вихід на широку арену боротьби за свої права широких селянських мас українського народу, та поява в дні 15. травня 1848 р. „Зорі Галицької", першого українського періодика в Галичині.

1848 рік — це рік весни народів, в першу чергу народів недержавних, присипаних пилом історії, забутих, невільних, визискуваних. 1848 рік — це рік пробудження народніх мас, що з оков рабства, зі стану приниження, забуття й анімального животіння вийшли на широкий шлях громадської праці і боротьби за право на вільне життя. 1848 рік — це той великий шум, що сколихнув основами рабського „патріярхалізму", це гимн свободи, це скинення пут довговікової соціяльно-економічної залежности, це перетворення рабів, обезправнених істот в людей.

Великий шум 1848 року є відгомоном того крівавого пошуму, який на склоні XVIII. ст. буровієм пройшов над революційною Францією, гомоном прав людини і громадянина наповнюючи цілу Европу. Французька революція виписала на своїх розгорнутих прапорах кличі: волі, рівности і братерства, обносячи їх по цілій західній і середущій Европі. Проти революційної Франції обєдналися всі сили насильників, огороджуючи народи від „страшної пошести". А на їх чолі ретроградний диктатор кн. Меттерніх. Довго йшла боротьба, довго політичні „санітарії" охоронювали „здоровий організм патріярхальних", себ-то політично обезправнених, економічно поневолених, культурно затурканих мас. А всетаки пів століття пізніше революція високими бурунами покотилася по цілій Европі, зупинюючись на тодішньому російському кордоні. Загальне змагання усунути державний абсолютизм, а народи зробити ковалями власної долі, пробудження національної ідеї та боротьба поневолених націй, щоби в більшій або меншій мірі здійснити своє політичне обєднання та правно-державні аспірації — ось зміст 1848 року.

Від Парижа по Відень і Будапешт розлилися шумливі революційні хвилі. Березнева революція у Відні покінчилася цісарською проклямацією з 15. березня 1848 р., якою заповіджено здійснити бажання „вірних" народів, а два місяці пізніше (15. травня) цісарським патентом зарядженo вибір конституційного державного сойму.

Від того моменту починається конституційна ера в Австрії, яка — не зважаючи на свої заломи і супремацію упривілеєних історією народів — дала і нам змогу найтися в колі народів і боріти за свої права і свої непередавнені змагання.

Одночасно цісарським патентом з 17. квітня 1848 р. проголошено знесення панщини з днем 15. травня 1848 р., визволення української селянської маси з довгого вікового шляхетсько-польського ярма.

„Ми оФрдинанд Перший... приказуєм, що всякий род панщини іли роботизни і другії подданчії повинности так грунтових господарів (кметів), як і халупників і комірників мают перестати з дня 15. мая 1848 года".

Ясно, що ця постанова найшла найбільший відгомін в широких селянських масах нашої країни, ясно, що це мусіло викликати той великий шум, так знаменито схоплений у Франкових „Панських жартах" і „Великому шумі". Безголоса, століттями визискувана і катована маса заговорила. Вона здобула право до частини тієї землі, яку віками зрошувала своїм потом.

Ці дві події, що обіймали собою політичні й економічні досягнення, які правно творили основу народньої самодіяльности, відкривали можливости боротьби за дійсні політичні права й економічний розвиток, викликали третю подію: появу української газети, першої народньої трибуни.

В дні 2. травня 1848 року заснувалася у Львові „Рада Народна Руска" (опісля названа „Головною Радою Руською"), а дня 15. травня 1848 р. появилося 1-ше число „Зорі Галицкої", в якому поміщено першу „Відозву до Руского Народу", усновуючи потребу політичної організації українського народу. В цій відозві сказано перед цілим світом, що

„Ми Русини Галицкі належимо до великого руского народу, котрий одним говорит язиком і 15 міліонів виносит, з котрого півтретя міліона Землю Галицку замешкує. Той нарід бил колись самодільний, рівнался в славі наймозжнішим народам Европи, мал свій письменний язик, свої власні устави, своїх власних князів; одним словом: бил в добрім битю, заможним і сильним".

Відозва підносить велике значіння конституційного акту та взиває галицьких українців до всебічного використовування конституційних прав, щоб ми не остали позаду в благородній ривалізації народів.

„Будятся тим сонцем (конституцією — Ред.) освічені народи далекі і сусіди, підносится перед очима нашими на земли нашій народність польска, і о добрі і о свободах своїх скоро і живо промишляти начала, — а миж, Братя! сини так великої руской родини, малибисьмо самі одні на світі повістати і надаль в тім нещаснім замертвінню? Ні! Пробудился уже і наш лев руский і красну нам ворожит прищлість. Вставайтеж, Братя, вставайте з долгого сну вашого, бо уже час! Встаньте, але не до звади і незгоди! но двигніися разом, щоби піднести народність нашу і забезпечити дані нам свободи. Пожиткуймо з тої способности, абисьмо не покрилися ганьбою перед світом і не стягнули на себе нарікання поколінь наступних".

Виступаючи на арену громадської боротьби за реальне здійснення конституційних прав, притягаючи до тієї боротьби тих, з яких лише-що впали кайдани панщизняної неволі, горстка української народницької інтеліґенції, згуртована в „Гол. Раді Руській", використовує першу нагоду, щоби в першому числі свого періодичного органу ствердити єдність української нації без огляду на кордони.

Звільнення з рабства панщизняного „патріярхалізму", конституційне право і поява першого українського пресового органу на західній території Землі Української — ось три важливі події, яких 80-ліття минає нинішнього дня.

В 1848 році, в році розмайної весни народів, галицько-український нарід під проводом своїх керманичів став на правильний шлях свого національно-політичного розвитку. Довгих 80 літ, серед сумнівів і зневіри, борикаючись з великими супротивностями, встаючи і падаючи поперемінно, вів він свою боротьбу за своє національне „я", за свої непередавнені права, за право господаря на своїй землі. І та боротьба не пішла намарне. Бо хоч наші вороги робили все можливе, щоби здавити нас і в „конституційній ері", то 70 літ пізніше великий шум 1848 року відбився ще більшим шумом 1918 року і то не лише в Галичині, але на всій Землі Українській. Нині ми знову найшлися під колесами історії, знову побідна реакція обходить тріюмф над великим народом, як це було й після 1848 року. Але 1918 рік, рік великої революції на Сході ще в більшій мірі збудив українські маси. Над Дніпром українське селянство у висліді революції здобуло всю землю, а не лише частину, як було в Галичині в 1848 р. після знесення панщини. А земля — це найтверджий грунт і найпевніша основа нової боротьби за повне право нації.

Доцільна система.

Банк Краєвого Господарства виповів кредити всім українським установам.

Політика польських урядів з часів потравневого варшавського перевороту в відношенні до українського народу щодо своєї якости нічим не змінилася від політики попередніх урядів, але зате в своїх основних тенденціях поглибилася і поширилася. Ті тенденції загально відомі: систематично й консеквентно підривати основи самої екзистенції українського народу. Кольонізація українських земель польськими кольоністами й осадниками, денаціоналізація українського населення при допомозі насаджування польського шкільництва і польського учительства та при допомозі перетягування сільського, а передовсім міського залежного українського елементу на латинський обряд і накінець господарське упосліджування українського населення при всяких нагодах — все це наглядні докази добре продуманої та доцільної політики теперішніх правителів.

Колиж до того додати ще й еміграційні труднощі — картина невідрадного положення українського народу в Польщі стане повною. Що все це має продуманий плян і що роблене воно доцільно доказують вискази теперішніх польських міністрів. Міністр освіти Добруцкий заявив недвозначно, що утраквістична (тоб-то польська) школа на українських землях є потрібна і єдино доцільна. Правда мін. Добруцький підкреслив попри те ще й нібито мішаний національний характер української території. Але в тім то й діло, що характер нашої землі зовсім не мішаний а суто український (за виключенням міст), але його за те намагаються в прискореному темпі зробити мішаним при допомозі кольонізації. І роблять це по словам іншого міністра Станевича в імя „високих" кличів „ширення культури" на сході, що впливає, по словам тогож міністра, з історичної місії Польщі.

Отже історична місія Польщі має таким чином дві сторінки. На одній з них є насильне „поширювання" польської культури, а на другій нищення „інородців" разом з їхніми культурними питоменностями і то нищення фізичне. Таке розуміння „історичної місії" було все прикмете не тільки для кожночасної польської політики.

Завершенням того специфічного польського „культуртреґерства" на наших землях є між іншим останнє обіжне повідомлення Банку Краєв. Господарства до всіх українських кооперативних і кооперативно-кредитових установ про припинення для них усіх кредитів. Це історичне повідомлення подіставали наші установи в пятницю. Ми не беремося аналізувати його змісту та формальних мотивів виповідження та й не думаємо нині довше спинятися над тим черговим сутополітичним вчинком польських чинників. Ми тільки реєструємо сам факт і зазначуємо, що українські економічні господарські й кооперативні установи мали все і нині мають найбільше право користати з кредитів якраз Банку Краєвого Господарства тому, що цей банк повстав з б. Краєвого Банку Галичини. Все майно галицького Краєвого Банку, що становило і становить виключну власність і кервавицю галицького населення, в подавляючій більшости українського, лягло в основу Банку Краєвого Господарства і стало обслугувати економічні потреби польського населення цілої Польщі з виразним і недвозначним нехтуванням потреб українського галицького населення. Отже з кредитів і майна Банку Краєвого Господарства має право вповні користати українське населення через свої економічні установи не тільки тому, що виконує всі горожанські обовязки супроти Польщі (на основі цього мають наші установи право до кредитів в усіх польських державних і піддержавних банках), але передовсім тому, що цей банк повстав з кервавиці українського галицького населення.

Ми не беремось тепер писати про те, яке має бути становище наших економічних централь до цього факту вимовлення кредитів, бо не бажаємо випереджувати подій. Знаємо, що всі вони цею справою тепер живо займаються та підготовляють щодо неї поважні рішення й акцію, про яку своєчасно напевно повідомлять український загал. На всякий випадок зазначимо, що тут потрібно повести боротьбу в ширших розмірах, боротьбу систематичну й планову, боротьбу на далеку мету. Ми певні, що цю справу використає відповідно при найближчій нагоді й наша парляментарна репрезентація не тільки в польському соймі, але й поза ним, на широкій міжнародній арені. В зашюку польської протиукраїнської політики останній факт виповідження кредитів українським установам не тільки

згаданим банком але й Почтовою Касою Ощадности („Дністрові") творить не то чергове кільце, а просто цілий комплекс кілець, що мають скріпити сам ланцюх і тим самим сильніше стиснути і зломити наші емансипаційні змагання.

З процесу Білоруської Громади.

Польська національна політика в освітленні Стан. Тугута.

Обмаль місця не дозволяє нам, на жаль, реферувати на сторінках „Діла" цього сенсаційного процесу, що від двох місяців ведеться у Вильні при значнім заінтересуванні публики. А там вже мали місце рівні більші й менші сенсації, з яких до найбільших слід зачислити зізнання колишнього заступника премієра Станислава Тугута, покликаного обороною на обставину, яка була **ідеольогія Білоруської Громади і їх провідників, у першу чергу головного обвинуваченого, б. посла Тарашкевича.**

Стан. Тугут сказав як свідок у цьому процесі отсе:

„Тарашкевича я пізнав у 1922 р., в часі виборів до виленського сойму. Тоді я переговорював з представниками Білорусів (Луцкевичем, Тарашкевичем, Смоличем) і мав враження, що вони раділи з того, що Польща здобула **незалежність.** Білоруські провідники були переконані, що вони **зможуть національно й культурно працювати без перешкод в рямцях польської держави.** Пізніше я стрічувся з Тарашкевичем у соймі, де його промова після експозе ген. Сікорського звернула була на себе загальну увагу. Тоді він заявив, що як представник білоруського народу в польськім соймі **не зрікається змагань до національного зєдинення і незалежности, але це не перешкоджає йому бути льояльним горожанином Польщі.** Одного разу пос. Гломбінський замітив, **що заступники білорусів, якщо вони послідовні, не повинні брати участи в державних актах; на це Тарашкевич** відповів, що всі розбирані в соймі справи мають характер державних актів і що він як білорусин має святий обовязок брати в тих актах участь.

У періоді правління Вітоса-Гломбінського (Хієно-Пяст) звернувся Тарашкевич до мене з проханням інтервеніювати в справі знесення чотирьох учительських посад у білоруській гімназії і постійних конфіскат білоруської преси. **Моя інтервенція в цих справах не мала ніякого успіху** — і тут треба шукати початку огірчення посла Тарашкевича.

Небавком припала мені місія утворити уряд. Я відбув довшу конференцію з Тарашкевичем, який при тій нагоді поставив дотично заспокоєння білоруських вимог на культурному, соціяльно-економічному і політичному полі **значно більші домагання,** як у 1922 р. Одним з його домагань було заснування білоруського банку у Вильні. Я все таки мав враження, що Тарашкевич був за порозумінням з польською демократією.

Урядово мав я ще до діла з Тарашкевичем в часі опрацьовування язикових законів. Тоді він признавав що відносини поправляються, але не вірив, що язикові закони принесуть якунебудь зміну. В рр. 1924-25 було вже в **білоруськім народі загальне обурення** з приводу ріжних потягнень польської внутрішньої політики.

Щодо Тарашкевича, то це ідеаліст, якого я бажав бачити на становищі вищого урядовця або професора університету у Вильні. Але й до того не допущено.

Щож до язикових законів, то їх аж надто часто ломано. Коли за часів німецької окупації було вже понад 200 білоруських шкіл, то в 1925 р. лишилося їх лише ок. 20. Учителям-білорусам **відмовлювано масово кваліфікацій.** Правда, отворено курси білоруської мови для учителів, але у Кракові (!). І я знаю, що ні один учасник тих краківських курсів не є сьогодні учителем у білоруській школі...

Як бувший віцепремієр і на основі моїх розмов з міністрами можу ствердити тільки одно, а саме, що в Польщі переведено пляново і свідомо акцію знищення білоруського шкільництва. Тому не можна дивуватися, що білоруський клюб у соймі, який ішов з початку з польською демократією, зневірювався чимраз більше і в кінці радикальний напрям у ньому взяв верх. Адже **ні одного у білоруських домагань не виконано,** хоч обіцянок білоруським діячам не жалувано навіть з урядової сторони.

Обвинувачення пос. Тарашкевича і його клюбу в тому, що вони нібито змагали до перевороту в Польщі і в тому напрямі **вели** пропаганду, не має ніяких основ"

З українського Закарпаття.

В 125-ліття уродин Духновича.

По всіх містах і більших селах Закарпаття святкують тепер торжественно 125-ліття з дня уродин заслуженого закарпатського письменника Олександра Духновича. З приводу того ювилею закарпатські пресові органи принесли цілу низку статтей і фейлетонів, присвячених літературній діяльности Духновича.

Преса Закарпаття.

Під цю пору виходить на Закарпатті 59 пресових органів, себто мало що менше, як на цілій Радянській Україні. З того є дві щоденні газети, дві виходять тричі на тиждень, 6 двічи на місяць, 18 раз на місяць. По мові є 12 українських (деякі з українських газет уживають ще т. зв. етимольогічного правопису), 10 кацапсько-російських, що друкуються в більшости страшною тарабарщиною, 22 мадярських, 5 жидівських, 4 чеських і 6 мішаних (чесько-руських, русько-мадярських або русько-чесько-мадярських). В Ужгороді появляються 33 газети, в Мукачеві 15, в Береговім 5, в Севлюші 3, в Пряшеві 1, в Росвигові 1, в Іршаві 1. В часах приналежности Закарпаття до Мадярщини виходило там 14 мадярських і 2 українські газети.

З діяльности спортового клюбу „Русь".

Ми вже згадували про те, що чолова наша спортова дружина в Ужгороді „Русь" розвивається дуже гарно і набирає чимраз більше значіння в спортовому русі Закарпаття. Тепер „Русь" отворила 4 власні теннісові токи коло міського саду, щоби серед своїх членів плекати не тільки гру в копаного мяча і легку атлетику, але й гру в тенніс. Чи не подумалаб львівська „Україна" про те, щоби стягнути знову до Львова (коли не тепер, то по феріях) симпатичну одинацятку „Руси"? А може нашим аматорам вдалосьб виїхати на змагання до Ужгороду?

З Комітету Допомоги Українським Збігцям

Зі звідомлення в ужгородській „Свободі" довідуємося, що дня 8. квітня н. р. відбулися в Ужгороді загальні збори Комітету Допомоги Українським Збігцям, на яких вибрано таку управу: д-р Іван Рихло, лікар в Ужгороді, голова; д-р Володимир Бирчак, проф. гімн., заст. голови; Спиридон Черкасенко, письменник, заст. голови; д-р Роман Стахура, адв. конципієнт, писар; Юліян Ковпуняк, ред. збірок; Михайло Білинченко, скарбник, члени управи: д-р Мих. Новаковський, Аверій Галівін, Іван Дивча, Мих. Никорак; Леонід Бачинський, Пилип Гошовський, Олекса Мороз — заступники членів управи. Контрольна Комісія: Андрій Алиськевич, Лаврентій Кульчинський, Августин Циганин.

З парляментарної арени.

(Власні телефонограми з 14. травня 1928

БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ

(Із) Сьогодни радила бюдж. комісія цілий день над бюджетом мін-ства військових справ. Перший з промовців забрав голос пос. Тромпчинський (енд.). З початку своєї промови заявив, що бюджет мін-ства військових справ є справою цілої держави, однак в дальшому своєї промови гостро заатакував правительство головно за тенденційне переношення старшин, через що настався враження, що конспірація в армії далі продовжується. Домагався рівнож вияснення в справі слідства проти тих старшин, які напали давніше на пос. Здзеховського та в справі ген. Загурського. Дебати в бюдж. комісії над бюджетом мін-ства військових справ не покінчено. Бюджетова комісія здається продовжуватиме свої праці ще до кінця цього тижня. Правдоподібно в пятницю і суботу відбудеться третє читання бюджету. Зголошено около 1000 внесків, що займе найменше тридцять годин часу, так що покінчення нарад комісії і відіслання преліміnара на пленум сойму не можна сподіватися перед понеділком найблизшого тижня. Правдоподібно сойм позавтрішньому засіданні вже ва розїдеться до дому. Завтра приступить бюджетова комісія до розгляду бюджету мін-ства фінансів.

ПРОГРАМА ЗАВТРІШНЬОГО ЗАСІДАННЯ СОЯМУ.

(Із) **Завтрішне пленарне засідання сойму займеться такими справами:** 1) віхитання проєкту законів, 2) звіт конституційної комісії в справі вибору членів до Державного Трибуналу, 3) звіт комісії військових справ в справі вибору членів до комісії Контролі. 4) Звіт правничої комісії з нарад над внеском ППС в справі недопущення до екзекуцій проти комунальних союзів. 5) Звіт регулямінової

І. СВЕНЦІЦЬКИЙ.

Розквіт культурно-національного життя Східної Білоруси.

(Продовження).

Типи життя в письменстві.

Отсе національне питання розглядає і нова білоруська література від найстарших її представників до наймолодших. І кожний раз виводить вона перед очі читача інший тип, що з іншого боку показує нестійність саме такого, а не іншого становища до національного життя.

В історії російської літератури вже давно говориться про передчасну смерть творчого духа Гоголя — якраз завдяки його національній роздвоєности. Він з роду українець, що свою Україну гарячо любив, відчахнувся від неї для широкого поля руської літератури, відбився від роду і простих земляків для шумного і вибагливого панства столиць, що висисали з нього мозок, що вчасно забрали в нього радість життя — силу і волю творчу. Хоч причина такого вчасного завмирання, а навіть взагалі якогось укладу життя є в самому організмові людини, то всеж таки дуже цікаво пізнати навіть по літературним творам звязок між національною роздвоєністю людини та її рівнодушністю до життя.

Ось взяти хочби оповідання Хурсіка „Адам Залес". Селянський син виховався у дядька офіцира в столиці; з природи талановитий, але без ясної мети в житті, без віри в успіх праці одиниці для збірноти, без іскри любови, дужа фізична сила — тиняється без праці непотрібною тінню між живими людьми...

„Непатрэбны чалавек", оповідання Міхася Чарота — переказує історію людини, що пішла за голим інстинктом наруги над людьми, за прадідівською звичкою вважати людей маловартною худобиною... замісць злитися своїми могучими силами із загальним рухом відродження народу. Зарецкі вивів у повісті „Дзьве душы" молодого білоруса студента-прапорщика Абдзіраловіча, що в часі революції довго самоозначується і зпровола підходить до одиноко можливої розвязки національного питання — рішенням соціяльно-економічного укладу життя селянства. Але найяркішу картину такого національного шкідника, що на все поглядає звисока, з кпинами, розїдаючим критиканством погірдливої насмішки, що в самолюбуванні своїм „панством" писарини чи пак вчителя не може знизитися до народньої гущі. Це герой в оповіданні Цішки Гартного „Трэскі на хвалях" — Сідор Бразарка...

Так, ті білоруси, що не знали в чому їх життєве завдання, що не вміли трапити на шлях по якому йдуть маси, всі вони опинилися ворогами народу, його справжніми шкідниками, хоч і служили йому. Типом такого шкідника можна вважати Яроцкого — героя повісти Міхася Зарэцкого „Голы зьвер". Їх більше виведено у пореволюційній літературі, але цей може бути зразковим типом, що дійсно ніколи нічим не наситить свої похітливости. Вони скрізь довкруги нищать усе, для них немає нічого святого, непорочного, ненарушного. Вони нічим не вяжуться у заспокоєнні своїх забаганок і дійсно скрізь убивають всяке життя, виволікаючи на світ денний усю його погань, усю пяну соромічнину пробудженої пожадливости, що вела і вестиме безмежні ряди молодого жагучого тіла у гнійні безодні розпусти, а слабовільних у ряди обманців і злочинців.

Рідним братом його є Сьцяпан, герой оповідання Міхася Чарота „Саматканая сьвітка", що — стидаючися свого селянського походження, зле розуміє ролю відповідального робітника, надуживаючи її тільки для себе, та доходячи до розтрати публичного гроша.

Космічні проблеми в літературі.

Все це давним давно відомо, але ніколи не було воно так живо розібране в звязку з відродженням нації, як у білоруському письменстві десятиліття великої революції. І справді, коли добре вдуматися в суть відношення одиниці до збірноти, то ми легко зрозуміємо закон залежности одиниці в дану хвилину від життя збірноти взагалі і майбутнього життя збірноти від цієї одиниці. Одиниці без збірноти і збірноти без одиниці нема. Тимто за всяку одиницю відповідає збірнота, та несе за неї на своїх головах благодати благословення та нещастя прокльону; але й за всі учинки свої відповідає одиниця перед збірнотою — життям своїм і суворим судом будучини. Правда, тут виходить на яву вся умовність людських взаємин і людського суду. Що добре, а що зле? В чому правда, а в чому брехня? Як належить жити?

Для прихильників старого безумовно лихим і страшним є різке поступовання революції з ними усіми. Різати, вбивати, нищити — дійсно зле. Але давніше за царів і в імя їх справедливости різали, вбивали і нищили неменше. Коли-ж хто зможе заперестати різати? Тоді і той, що зрозуміє безцільність вирізувати широкий осередок смертельного рака, без змоги усунути на все з організму його корінь. Тому добре для одиниці може бути тільки те, що є безумовно добре для збірноти — хочби вона цього й не відчувала, що воно буде добрим все. А це є воля життя, воля всебічна і повна, якої ніхто ніколи не дикавсяб, якої одинаково всі прагнуть, яку належить навіть ціною власного життя здобувати. Це є творче життя, що може бути тільки в збірноті і для збірноти, яке кожний справжній творець без жалю віддає за прекрасне майбутнє усього людства.

(Продовження буде.)

Подяка.

З глибини душі переповненої вдячністю дякуємо Вп. Пану д-ру Ростиславові Білясові, лікареві у Львові, Потоцького 4, за вилічення нашої дочки з тяжкої грудної недуги. В тих тяжких і безнадійних для нас хвилях не щадив Він свого труду ні в день ні в ночі, — і коли здавалося, що життя гасне, був Він не тільки совісним лікарем, що оплікував своє лікарське знання, але і правдивою людиною, повною чувства, посвяти і безінтересовности.

2990 Валерія і о. Евген Дудкевичі.

комісії про нерайнавість послів у справі видання судові пос. Сохацького (комуніст). б) Наглий внесок пос. Путега в справі проекту закону про оборону свобідного виконування горожанських прав чл. членів релігійних союзів.

СПРАВА ДОПОМОГИ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНІ.

(ix) На соймовій рільній комісії приняло на сьогоднішнім засіданні внесок Українського Клюбу в справі допомоги уряду для населення, яке навістила повінь в 1927 р. Цей внесок розширено в комісії в тому напрямку, щоби уряд дав допомогу не лише тим, що потерпіли у Сх. Галичині, але щоби ця допомога була несена всім горожанам в цілій державі. На тій комісії відложено наразі внесок клюбу Пяст в справі привозу до Польщі з СРСР курий, злятого, що реферат не був приготований.

Останні вісти.

(Власн ітелефонограми з 14. травня 1928)

ППС. І ДЕФЕНЗИВА.

(ix) П. Белліковська знова написала лист, в якому відповідає на лист пос. Маліновського, де так само каже, що всякі закиди проти неї і оправдання пос. Маліновського є неправдиві і ложні. Коли редакція „Роботніка" і пос. Маліновський віддадуть справу до суду за очорнення, то вона буде змушена виступити проти них також на судову дорогу за публичне очорнення і знеславлення друкованим словом.

КОНФЕРЕНЦІЯ ВІЦЕПРЕМІЄРА БАРТЕЛЯ У МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

(ix) Сьогодня приняв марш. Пілсудський на довшій конференції віцепремієра Бартеля.

ВИЇЗД МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

(ix) Як повідомляє „Пшеглонд Вечорни" марш. Пілсудський мав вчора виїхати до Сулеювка, але задля великого дощу виїзд відложено аж буде краща погода.

ВИЛИВ ДНІПРА.

(ix) „Аг. Вся." повідомляє з Москви, що Дніпро вилив так сильно, що велика частина Києва є під водою. Залив Дніпро головно передмістя Слобідку і частину Подолу.

НОВИЙ ЗЕМЛЕТРУС.

(ix) З Відня повідомляють, що вчорашної ночі в околиці Філіпополя відчуто знова 4-кратне потрясення. Ріка Маріца виступила тут з берегів і залила цілу околицю коло Філіпополя.

КИТАЯ.

(ix) Армія Чанг-Кай-Шека посувається швидко далі на північ і зближується до міста Тсієн-Сіну. Місто це має около 900 тисяч мешканців. Війська північної армії ген. Чангсоліна посуваються до Пекіну. В місті Тсієн-Сіні є около 10.000 чужих жовнірів, а то американських, англійських, французьких і японських. Упадку міста сподіються з дня на день.

Діти на село!

Вже пора про них подумати — про тих найдорожчих, блідих личком, знеможених цілорічною шкільною наукою. На дворі весна — але в місті так мало її відчувають ті діти сутерен, вогких, темних мешкань, де побіч себе живе іноді разом кілька родин у найстрашніших гігієнічних умовинах. Десь там високо сяє сонце, десь там по парках зеленіють дерева, за містом розцвітають квіти, але все те не для дітей, які рано занятті наукою в школі, а пополудні роботою дома у поміч родичам. А крім сонця, воздуху, їм ще треба кращого харчу, здорового, подостатком, який дав би нові сили в їх худеньке тіло, влив би рум'янець в їх бліде личко. Бідні родичі ще не в змозі дати їм такий харч, бо самі запряжені у важку щоденну працю у злиднях коротають свій вік. А треба ж комусь пожуритися тими нашими дітьми — таж і вони мають право до сонця, до життя серед природи, і їм хочеться бігати серед зелені, слухати щебету пташок, дихати пахощами квітів.

Але про них думають. Думає, як що року, Товариство „Вакаційних Осель", яке раде би всім українським дітям створити хоч на короткий час вакацій якнайкращі умови життя. Думає про них — і якраз цей тиждень призначує на збірку в користь осель. По всіх школах, по всіх установах повинні в тому часі вплинути більші квоти до каси товариства. А вже коли по вулицях і під нашими інституціями задзвонить пушка на „Вакаційні оселі", хай не минає її ніхто байдужно, як нахабного прошака, а підійде до неї з щирим серцем і теплою рукою. Бо та пушка речник наших завдань: зберегти здоровля молодого покоління, скріпити його сили на протязі вакаційних місяців. Але здійснення тих цілей вимагає чимало фондів, тим більше, що цього року задумує товариство повернути до передвоєнної традиції, створити дві оселі, окрему для хлопців і для дівчат, і двічі на кожну з них вислати дітвору. 200 дітей одного пола мало би у них найти вакаційний опочинок. Це число, як на загал потребуючих, дуже мале, але в нашім положенні кожне рум'яне діточе личко, кожний веселий здоровий сміх — великий здобуток, цеж зріст найбільшого нашого народнього добра: здорової молоді. Невжеж на таку ціль не найде наше товариство підмоги у цілого громадянства? Невжеж є такий свідомий українець чи українка, що відмовили би своєї лепти на українську дитину?

Ми віримо в силу нашої ідеї і ця віра диктує нам оцю відозву до всієї України не тільки львівської, але й цілого краю. Хто спочуває цілям нашого товариства, нехай зголошується в його члени (річна вкладка всього 2 зол.) і шле жертви просто на руки касієрки п. О. Паньківської (вул. Чарнецького 26).

Виділ „Вакаційних осель".

По широкому світі.

Італійський сенат приняв проект закону про реформу обох палат.

Головою Міжнароднього Комітету „Червоного Хреста" став Губер, член постійного міжнароднього трибуналу справедливости.

Бріян і Штреземан не зможуть імовірно взяти участи у черговій сесії Ради Ліги Націй у червні.

У Неаполі відкрили міжнародній конгрес філателістів.

Головним секретарем палестинського уряду на місце полк. Сайкса призначений Люк, що в 1920 р. мав становище заст. губернатора Єрусалима.

Всесоюзний зїзд комсомолів у Москві вніс резолюцію протесту проти арешту Белі Куна.

Частина берлінських друкарів страйкує.

Екіпаж англійського пароплаву „Клян Мак-Ніль" в Антверпені, що складався з індусів збунтувався. Двох офіцирів важко ранено; бунтарів арештували.

Єдиним кандидатом на вільне місце канцлера оксфордського університету є льорд Грей.

До Ленінграду приїхав представник Далай-Лами Агван-Доржиї, що вибрав собі на осідок околицю будійської святині у Новій Деревні.

Дописи.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА. (Шевченкове свято). Дня 29. квітня 1928 р. відбувся заходом філії „Просвіти" в Камінці Струмил. у просторій салі Народнього Дому концерт в честь Шевченка. На богату програму зложилися хори з Камінки, Сільця Беньового, Спаса, Соколова і Таданя. Це був перший концерт, у честь Шевченка в Камінці, на якім крім місцевого знаного вже хору виступали також хори сільських читалень „Просвіти" з Сільця Беньового, Спаса і Соколова і хор читальні ім. М. Качковського з Таданя. Всі хори задивували слухачів своїм старанним приготуванням, вишколенням і взірцевою карністю, що разом викликали милий і незатертий ефект. Участь сільських хорів у повітовім святі має величезне просвітно-виховуюче значіння, бо і виконавці-хористи і селяни-слухачі розносять по селах ту животворчу силу, яка плине з Тарасової поезії. Подібні імпрези повинні бути звичайно устроювані з різних нагод, а тоді вашо і просвітна справа піде в повні кращим шляхом. Бажаним було би, щоб на будуче як хористи, так і хористки з сіл вбиралися в народні строї, бож вишивки не можуть коштувати дорого тому, що кожна дівчина сама повинна вміти вишити собі народній стрій. В Камінеччині вишивки в дуже великім занедбанні, а „панські" дорогі строї випирають зовсім дешеві, а прегарні свої рідні вишивки. Святочну промову виголосив на концерті із запалом студ. В. Редько. Ця промова зробила на присутніх селян добре враження і дала їм нагоду пізнати, чим є для нас Шевченко. Декламації пп. Сивенької і Яціва випали якнайкраще і навчили сільських декляматорів, як належить виголошувати декламації з нагоди свят, устроюваних по читальнях. А збірна діточа декламація зворушувала справді до сліз слухачів і викликувала такі глибокі почування, яких певно ніхто з присутніх не забуде. Велике значіння мав згаданий концерт ще й тому, що разом з хористами приїхали численно громадяни з сіл, що мов заворожені слухали і не пропускали ні голошеного і співаного, „ані титли, ніже тієї коми". А в тому самому часі на салі деякі з місцевих міщан заховувалися серед святочного настрою так, що далеко ліпше було би для них, щоб були і не приходили, бо не було б того сорому, який розійшовся далеко по селах про камінецьких міщан. На концерті не видно було майже нікого з сільської інтелігенції і то як духовної, так і світської, а варто було і їм послухати, як їх парохіяни й ученики пописувалися в просвітнім повітовім огнищі. Може колись каяття буде, але тоді не буде вже вороття, бо маси не хочуть ждати, а йдуть самі вперед і самі творять зпоміж себе провідників, поза природними провідниками, якими повинні все бути інтелігенти свого народу.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

НОВИНКИ

— **Присуд у двох сензаційних процесах.** Сензаційний львівський процес, що тягнувся кілька днів, за злочин пляннового убивства доворця Витовта Бембна з вул. Кентшинського, його жінкою, донькою та сином. Трибунал після довшої наради звільнив доньку та сина від вини, а засудив лише жінку вбитого на 2 роки важкої вязниці. Дарма, що Бембен згинув із рук доньки, яка вбила його сокирою, трибунал мав на увазі всі виправдуючі мотиви, які спонукали молоду дівчину до цього страшного злочину, що став наслідком страшної атмосфери, затроєної моральною гнилю вбитого. Мати засуджена за те, що не робила ніяких спроб, щоби увільнити від злочинних учинків батька малолітніх дітей. — У другім процесі проти підпоручника Заленського, що зарубав свою любку, військовий доразовий суд передав справу до розгляду звичайному військовому судові. У всій справі буде переведене нове слідство, а обвинувачений лишиться надалі у військовій вязниці.

— **Бандитизм.** В Угнові невідомі злочинці вбили кравця Анса, його жінку та 3-літню дитину в їхній хаті. Познак злочину досі нема. Є здогади, що він зроблений із помсти. — У Зарічі, біля Делятина, застрілила поліція бандита Гуменюка, що сидів у вязниці в Станиславові за вбивство цілої родини, втік з арешту і тероризував населення. Гуменюка зловили на горищі одної хати і підчас виміни стрілів із ним, убили його. — У Раві Руській зловили бандита Липчака, що відсидів 6 літ за грабіжі і продовжував свою професію.

— **З „Української Громади" у Парижі.** Одержуємо такого листа: „Прохаю не відмовити помістити на сторінках Вашого часопису таку заяву: В „Українських Вістях", що виходять у Парижі, в ч. 65. поміщено звістку, що в списках жертводавців на фашистівські справи зустрічається моє імя, голови париської „української громади", „шаповалівської". Заявляю, що 1) ніяких жертв на фашистівські справи я не давав, 2) есером ніколи не був, 3) „Українська Громада" у Франції, якої головою я є від 1926 р. не є ніякою „шаповалівською" громадою, а обєднує українців-емігрантів, без різниці їх політичних поглядів. Іван Стасів. Париж 27. квітня 1928".

— Випадок Якубовського. Під такою назвою ведеться в німецькій пресі завзята кампанія проти кари смерти, що впавши на невинні голови не може бути направлена ніякими виправданнями. Імя Якубовського, російського полоненого, хлібороба, що залишився в Німеччині, може бути випадково звязане з реформою карного закону. Дня 26-го марта 1925 р. суд присяжних в Найстерліц засудив Якубовського на кару смерти за вбивство свого незаконного 4-літнього синка Евальда Ногенса. Дарма, що Якубовський до остатньої хвилини рішуче заперечував свою вину і чимало осіб близьких до нього, адвокати, священик, а навіть деякі судді не були пересвідчені про його вину, його повісили. У січні 1928 р. бабця Евальда Ногенса, якого мати вмерла раніше, призналась на смертній постелі, що вона вбила хлопця. „Ліга для охорони прав людини" почала розслід у цій справі. Визначний журналіст „Берлінер Таґеблятт-у" Рудольф Ольден, що намагався в статтях ревізії процесу, подав у суд прокуратора, що він згаданий процес, за те, що прокуратор назвав його статті безпідставною фальшивою пустомельщиною. Міністерство Мекленбург-Стреліц було іншої думки і доручило повести слідство наново. Факт судової помилки стверджений уже нині. Якубовський повішений невинно, без достаточних познак. Навіть найчесніші та найбільше досвідчені судді можуть помилятись.

— **Різні вістки.** Урядовий розпорядок в Італії заводить від нового шкільного року стенографію в школах. Італія йде за цим розумним прикладом за Німеччиною, Австрією, Чехословаччиною та Болгарією, де стенографію вчать в школах не від нині. — Помер перший французький будівничий авт Клеман-Баяр у 73 р. життя. — У Познані засудили директора міських театрів Чапельського і двох інших громадян, що брали участь у поєдинку на 3 міс. твердині. — Два роки вязниці дістав візничий Стребінгер за вдалу спробу вбити від. бургомістра Залога. — У Шікаґо було цього року вже 264 жертв необережної їзди автами. — При списку „великих родин" в Італії віднайдено в околиці Трєвізо біля Азоліно 68-літнього селянина, який мав 30 рідних дітей, із них 24 живе досі.

— **Форд і Ліндберґ.** Ліндберґ прилетів до Детройт. Там будуть будувати новий літак для його нового лету. Форд вповідомив...

... летуна телеграфічно, що його майно, фабрики, працьовники та робітники і він сам є до його послуг. Форд особисто обміркув з Ліндбергом подробиці літака, на якому він має перелетіти з Америки в Европу через Лабрадор, Гренландію, Ісляндію та Ірландію.

— Автомати замісць кондукторів. У нюйорських трамваях завели апарати, винаходу інж. В. Янченка, (імовірно нашого земляка), що матимуть величезне практичне значіння, бо заступлять кондукторів. Є це автомати, що видаватимуть пасажирам не лише білети, але й решту з грошей. Товариство, що експльоатує нюйорські трамвайні лінії давало на протязі трьох літ значну матеріяльну допомогу Янченкові, щоби він міг докінчити свій винахід.

Опера-Концерт: У вівторок для 15-го ц. м. виконають у салі Польськ. Муз. Т-ва на зразок чужинних країн (Відень, Берлін і ін.) оперу „Аїду" перворядні вокальні сили у формі концерту.

— Конкурс мужеської краси. Англійська преса торкнулась питання, чи не слід би для доповнення міжнародного конкурсу жіночої краси в Америці, зорганізувати такий-же конкурс для мущин. Це питання не тільки чисто естетичне, але й практичне. Авжеж кілька найкращих мущин, вовсім бідних, найде кілька багатих жінок, що ждуть даремне на мужа в краю, де й так більше жінок. У відповідь на це один часопис пригадує вислід такого конкурсу зперед кількох літ: конкурсу на „найкращі риси мужеського обличча". Прийшли на нього всякого роду мущини — високі, малі, худощаві, товсті, бородаті, голені, лисі та кучеряві. Перед жюрі складеним із найгарніших дівчат ставали вони закриті завісою, крізь яку вихилялась лише голова кандидата. Першу нагороду дістав один льондонський громадянин. Цьогож дня в салі конкурсу висіло оголошення: „Молода, гарна, дуже багата вдова готова вийти замуж за переможця в конкурсі". Але в останній мент вона відрекалась від свого слова. „Найкращий англієць" був маленьким чоловіком із кривими ногами.

— Фашизм і мухи. Муссоліні оголосив декрет, який наказує всім державним урядовцям боротись усіми засобами з мухами. Урядовці, що не послухають декрету, будуть карані.

— Уткін і черевики. Московський поет Йосиф Уткін, вернувшись із Парижа в Москву ділиться своїми враженнями із земляками. Пише він про вежу Айфля, підземельну залізницю, кабарети, пресу, Версай і інші дива сучасного Вавилону, але з усього цього ось-що найбільше здивувало чутливого поета: „У готелі в ночі сказали мені, щоби я поставив за двері черевики. Вранці я відчинив двері і побачив, що черевики стоять на цьому-ж місці, але прегарно вичищені. А в нас, положиш черевики під подушку, і не завсіди найдеш їх уранці". Висновок: „Злодійство, яке є язвою нашого середовища, в европейськім життї майже ліквідоване". Бо щодо всього іншого Уткін непохитно пересвідчений, що Европа — згнила.

— Ювилей IV-ої гімназії у Львові святкуватимуть усі її учні 23-го і 24-го червня, з нагоди її 50-ліття. Гімназія видасть памяткову книгу з цієї нагоди. Зголошення учасників до дирекції гімназії вул. Нікоровича 2.

— Виїзд канадійського епископа зі священиками-місіонарями, сподіваний около 15. червня ц. р. Всі потрібні позволення канадійських і церковних властей полагоджені. Рефлектуючі мають до того часу вистаратися о правильну відпустку від свого Високопреосв. Ординаріяту і о пашпорт. Ближчих інформацій щодо виїзду уділить бюро „Кенедіен Пасіфік", Львів, Городецька 93. Дефінітивний день виїзду оголоситься в часописах. 2194 1-2

— Вистава в 1848 р. в Національному Музеєви буде віддана до публичного ужитку в річницю знесення панщини в середу 16 травня о годині 16-ій. Управа Національного Музею запрошує сим усіх Громадян вшанувати численною присутністю 80-ліття сеї великої історичної події. 1—1

Театри.

Міський великий театр:

15-го г. 7·30 веч. „Фавст", виступ Дікура.

16-го г. 7·30 веч. „Тартюф" Молієра.

Міський „Театр Новин":

15-го г. 8. веч. „Леді Шік".

16-го г. 8. веч. „Кохання в маю", премієра.

КІНА.

„Апольо": „Біржа кохання".
„Лев": „Невільниця князя Бориса".
„Палас": „Червоний біс".
„Фатаморгана": „Обожана".
„Байка": „Люби мене, а світ буде мій".

М. Голинський в „Тосці" і „Аїді".

Після кількамісячної відсутности завитав до Львова знов знаменитий наш співак Михайло Голинський. Дирекція міського театру скористала з його побуту у Львові і запросила його на два виступи. З приємністю мали ми нагоду переконатися, що наш співак є справдішнім любимцем львівської публики — чого доказом були битком набиті саля (в більшости українцями), коші квітів і оплески.

Але ще з більшою приємністю треба підчеркнути факт, що голос артиста від останніх його виступів ще більше розвинувся і навіть зі сценічного боку Голинський зробив поступи за час свого побуту в Харкові. Але всетаки Голинський-актор ще не дорівнює Голинському-співакові — і тому на цю сторінку своєї мистецької праці слід йому звернути особливу увагу. Маючи на увазі велику енергію нашого співака можна певно надіятися, що при допомозі систематичної праці Голинський актор дорівняє скоро Голинському-співакові. Тут приходиться писати тільки похвальні слова: Голинський як Каварадоссі в „Тосці" і як Радамес в „Аїді" дав доказ не тільки великого, блискучого голосу, але й доброї школи. Мається враження, що після переспівання трьох-годинної опери, він без ніякого зусилля міг би її заспівати ще раз „да капо"... з такою легкістю співає він великі арії і трудні ансамблі високої теситури. Взагалі ліпше Голинському вдаються сцени сильні, в котрих повністю може розвинути свій голос — прим. дует з Аїдою (над Нілем) або третій акт з „Тоски" — як місця ліричного характеру, які вимагають виробленого, ніжного піяна (прим. послідна сцена „Аїди").

Щодо самих вистав, то „Тоска" була безперечно кращою від „Аїди" — завдяки п. Цивінській (яка співала титулову партію), артистці високої культури з дуже милим — хоча не надто великим — голосом. В „Аїді" разила якась загальна ритмічна анемія, в орхестрі часто прискорені темпа (фінал другого акту!) та динамічна монотонність. П. Плятіяна як „Аїда" мала добрі моменти, однак заводила в усіх місцях, які вимагають не тільки голосу, але і штуки ним орудувати (фінал першої картини і початок пятої).

П. Грен-Сказова дала як Амнеріс добру сценічну постать, однак голосово лишає богато до бажання. Її низькі тони (хоча вона співає їх відкритим „білим" звуком), свідчать про гарний колись голос, а тепер вже зірваний.

Однак правдивою „темною плямою" обох вистав був представник баритонових партій Скарпія і Амонафа п. Кругловський. Як відомо, і друга дія „Тоски" і четверта відслона „Аїди" це — кажучи театральним жарґоном — акти Скарпія згл. Амонафа, який є в них центральною фіґурою, як з боку акції, так і своєї голосової партії. П. Кругковський не стоїть на висоті тої задачі — тимбільше коли, як тим разом, партнерами мав такі сили як Цивінську і Голинського.

Ще одно мале зауваження: чи в міському театрі нема нікого, хто вкінці запримітив би, що в corps de ballet досі танцюють „балерінки", які танцювали там мабуть ще за часів дирекції бл. п. Павліковського — а в хорі ще все видно хористів і хористок, які не тільки своїм голосом, але й появою нагадують театр, коли він ще містився в будинкові Скарбка?!

Мельоман.

—o—

Скоро наша львівська громада матиме змогу почути спів Голинського, найпопулярнішого тепер на всій українській землі співака, на українському концерті Т-ва „Українських письменників і журналістів ім. Ів. Франка" у Львові.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

З театру.

Міський Великий Театр: „Тартюф" Молієра.

Сучасний глядач у театрі та кіні найбільше тужить за комедіями. А тужить тим більше, що вони багато рідші, між трагедії, драми або попросту: невеселі пєси. Коли кращі театри завертають за комедіями аж до клясиків то є на це одно розяснення: сучасні чужинні комедії нелегко зрозуміти. Гумор, більше ніж усі трагічні переживання, звязаний із своєрідним національно-культурним середовищем. Чужинний дотеп і сатиру важко як слід зрозуміти без розуміння їх ґрунту.

„Тартюф" Молієра належить до тих досі безсмертних комедій, як після 260 років не зійшли із европейського репертуару. Його гумор не є своєрідно французьким, дарма, що типи виведені Молієром мають усі риси свого середовища та доби і що важко їх переодягати в костюми іншої національности та іншої доби. Подих старосвітчини є великою принадою таких пєс. Завязка „Тартюфа", ситуаційне мереживо та розвязка неімовірно прості, як у більшости Молієрівських пєс і мало оригінальні. Це свідоме нехтування ситуаційною інтриґою, йшло у Молієра в парі із мистецтвом малювати типи і гостру суспільну сатиру.

Люди, що не мають зрозуміння для клясичного театру на нинішних сценічних дошках, попадають на „Тартюфа" по непорозумінні, може й не знаючи, що це теж клясична пєса. Ті, що йдуть на таку пєсу, хоча би з цікавости для одної-одніської сцени: як її заграє такий-то театр з такими-то акторами? — вибачають Молієрові, що він постарівся разом із ними. Вибачають, коли він у силі добути із них бодай один реґіт якнайстаршими прецаівними засобами.

Пєса у режісурі дир. Тчінського мала всі прикмети художньої вистави у стилю даної доби. Спеціялісти від костюмольоґії мали нагоду це перевірити. Артисти вклали багато темпераменту у свої ролі. Тартюф п. Расінського був „капітальним" типом, так само як завсіди повний гумору п. Добжанський; усі пані, не менше симпатичні, почували себе в своїх ролях дуже добре. М. Р.

Зі спортового життя.

Чарні—Україна 8:1 (5:1).

І знов одна, тим разом сподівана поражка України, хоч не в таких розмірах. На основі ходу гри Україна була на дві кляси нижча, що треба собі отверто сказати. В грі з таким противником як Чарні молода українська дружина, без відповідної рутини і потрібного вишколення, може заімпонувати тільки великою амбіцією, посвятою і запалом. Колиж і тих прикмет нема (як ось цим разом) — сильна поражка неминуча. В Україні не вдоволив цим разом ніхто, з виїмкою може Терлецького, що на своїому місці вмів пробиватися вперед. На жаль, інші члени нападу себе зовсім не розуміли і не виявили й на дік орієнтаційного змислу перед ворожими воротами. Найгірше грала цим разом поміч, що не тільки не вміла держати своїх противників, але й не вміла як слід уставитися. Не дописала також оборона, зокрема Ревера (що пропустив два голі, легкі до зловлення). Користь з цих знаменних гань одна: наша дружина дістала добру лекцію і принайменше знає, як богато мусить вона ще вчитися, аби дорівняти першим львівським дружинам. Суддя був зовсім справедливий і тому треба напятнувати штубацькі і некультурні вигуки деяких наших людців проти нього (навіть з трибуни!). Видців ок. 700.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Анна Дрелихова жена о. Василя Дрелиха пароха Новосілок Ліск. упокоїлася в Бозі по короткій тяжкій недузі заосмотрена св. Тайнами дня 13 н. м. — 2203 1—1
Муж і діти.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру дир. В. Карабіневича:

Долина:

14. V. Вихрест.
15. V. Гейша.
16. V. День і ніч.
17. V. Вій.

До Театру заанґажовано дотеперішнього дириґента Театру під дир. Стадника, п. Цісика. До хору прийметься добрих сопранів і тенорів. Зголошення приймає Дирекція. 2143 8—?

25-літній зїзд товаришів, що ходили до 8. кл. в р. 1901 в українській гімназ. в Перемишлі відбудеться 3. липня 1928. Зголошення і бажання слати на адресу: Т. Гоза, Перемишль, вул. Баштова 34. 2-3

Відчит Д-ра Парфанович Софії „Про раціональну відживу" з рамени „Союзу Українок" відбудеться в пятницю 18-го травня в год. 6-ій поп. в салі „Бесіди" Рутовського 22. 2198 1—2

Старшина Кружка „Рідної Школи" в Рогатині відкриває з днем 21. травня (понеділок) підготовчий курс до гімназії, який буде тривати аж до дня вступного іспиту до гімназії т. є. до 25. червня, отже 5 і пів тижня. **Наука на курсі безплатна.** Курсанти можуть одержати приміщення та харч у місцевій гімназійній Бурсі за оплатою 90 зол. за весь час. Зголошуватися можна кожного дня в урядових годинах у канцелярії Дирекції української гімназії в Рогатині. 2185 2—

Бережанщина. В неділю дня 20. травня н. р. в 7. год. вечером Концерт в честь Тараса Шевченка заходом усіх Українських Товариств в Бережанах. — Комітет. 2195 1—

Загальні Збори філії „Союза Українок" в Калуші відбудуться в неділю дня 27. травня 1928 в год. 4-тій попол. в салі „Народнього Дому" в Калуші. Порядок нарад: 1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів, 2) Звіт уступаючого виділу, 3) Вибір нового виділу, 4) Внески. В годину пізніше відбудуться Збори при кождій скількости членів. На зборах виголосить реферат делеґатка з Головного Виділу п. І. Павликовська. — За Виділ: Тисовська, голова, Сохацька секретарка. 2196 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Конкурс

на посади кваліфікованих учительок руханки і рисунків в Прив. жін. гімназії „Українського Інститута для дівчат" з правом прилюдности в Перемишлі від 1. вересня 1928. Платня як в державних гімназіях. Подання, заосмотрені доказами кваліфікацій і перебігом життя вносити до Виділу Українського Інституту для дівчат в Перемишлі, Татарська 6, до 25-го травня ц. р. 2176 2-2 **Управа.**

ПОДІЛЬСЬКИЙ СОЮЗ КООПЕРАТИВ В ТЕРНОПОЛІ

оголошує конкурс на: 1) директора, 2) управителя організаційного відділу і 3) організатора-інструктора. Від кандидатів вимагані: вища фахова освіта, добра ..., знання книговодства, а від кандидата на директора також довшої практики при ПСК. на самостійнім веденні ... організаційного відділу. — Платня після умови. — Подання удокументовані вносити до 15. червня н. р. до ПСК. Тернопіль вул. Міцкевича ч. 11. 1—3
2197
Надзірна Рада і Дирекція ПСК.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.